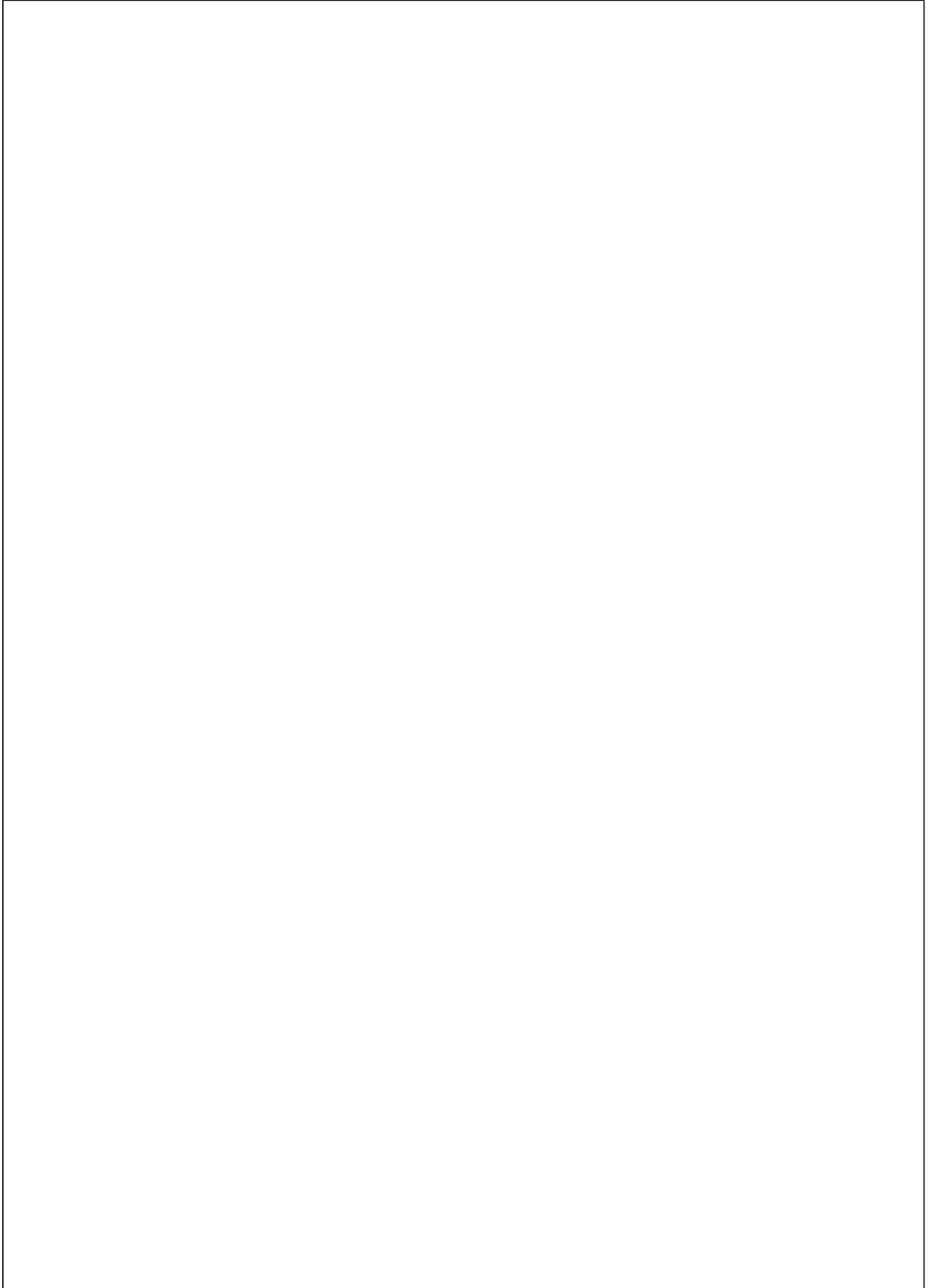

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/249468,45-rocznica-strajku-w-Wyzszej-Szkole-Inzynierskiej-w-Radomiu.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/249468,45-rocznica-strajku-w-Wyzszej-Szkole-Inzynierskiej-w-Radomiu.html)
26.10.2026, 20:04

45. rocznica strajku w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu

26 października 2026 r. w Radomiu odbyły się obchody 45. rocznicy rozpoczęcia strajku pracowników i studentów Wyższej Szkoły Inżynierskiej im. Kazimierza Pułaskiego. W uroczystości udział wziął zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

26.10.2026

Trwający 49 dni protest był jednym z najdłuższych strajków w historii PRL. Rozpoczął się 26 października 1981 r., a zakończył 13 grudnia, wraz z wprowadzeniem stanu wojennego. W szczytowym momencie uczestniczyło w nim około 400 osób, a solidarność z protestującymi wyraziły środowiska akademickie z całej Polski.

Uroczystości odbyły się na Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki Uniwersytetu Radomskiego przy ul. Malczewskiego 29, w historycznych pomieszczeniach, w których przed 45 laty trwał strajk okupacyjny.

Uczestnicy złożyli kwiaty przed tablicą upamiętniającą protest. W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej hołd strajkującym oddał zastępca prezesa dr hab. Karol Polejowski.

Obchody rozpoczęła konferencja prasowa poświęcona wydarzeniom z 1981 r., podczas której dr hab. Karol Polejowski przypomniał o determinacji pracowników i studentów radomskiej uczelni, którzy przez 49 dni domagali się poszanowania praw społeczności akademickiej i demokratyzacji życia uczelni. Zwrócił uwagę na solidarność, jaką okazali im studenci i pracownicy innych szkół wyższych, a także mieszkańcy Radomia, rolnicy i duchowieństwo.

- W miejscu, w którym jesteśmy, czterdzieści pięć lat temu działa się polska historia. Radom - po raz kolejny w okresie PRL-u - był na ustach całej Polski. To tu rozpoczął się strajk, który u samych swoich podstaw miał sprawy lokalne, uczelniane. Ale bardzo szybko okazało się, że Państwo - którzy wtedy podjęliście tutaj walki - reprezentujecie całą Polskę, jeśli chodzi o środowisko akademickie. To, na co należy zwrócić uwagę, to jedność pracowników naukowych i studentów. To zaangażowanie „Solidarności”, rolników, osób duchownych. To w końcu pełne poparcie wśród mieszkańców Radomia.

Podkreślił także znaczenie wydarzeń z 1981 r. dla przemian, które osiem lat później doprowadziły do upadku systemu komunistycznego w Polsce.

- Ci, którzy przeciwstawiali się komunizmowi, bolszewickiemu zniewoleniu, stanowili zdecydowaną, przygniatającą większość narodu polskiego. Pamiętajmy o tym, że rok 1981 był konieczny, aby mógł nastąpić rok 1989 i wszystko, co się później z tym wiązało

- zakończył zastępca prezesa IPN.

Ważnym momentem obchodów było przekazanie do zasobu archiwalnego IPN wyjątkowego materiału filmowego dokumentującego strajk z 1981 r. Około trzyminutowe, nieme nagranie

przedstawia sceny z pomieszczeń okupowanych przez pracowników i studentów Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Taśmę przez wiele lat ukrywał Andrzej Radkiewicz, ówczesny student uczelni. Film, przekazany przez Włodzimierza Dobrowolskiego – prezesa Stowarzyszenia Październik '81, stanowi unikatowe świadectwo wydarzeń sprzed 45 lat.

Po głównych uroczystościach odbył się panel dyskusyjny, który poprowadził dr Krzysztof Busse z Delegatury IPN w Radomiu. Uczestnicy rozmawiali o genezie i przebiegu strajku, jego ogólnopolskim znaczeniu oraz konsekwencjach protestu. Ważną częścią spotkania były także wspomnienia uczestników wydarzeń z 1981 r., którzy podzielili się swoimi doświadczeniami z 49 dni okupacji uczelni.

W obchodach uczestniczyli m.in. dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu dr hab. Kamil Dworaczek oraz naczelnik Delegatury IPN w Radomiu Danuta Pawlik. Obchody zorganizowało Stowarzyszenie Październik '81 we współpracy z Delegaturą IPN w Radomiu.

Rocznicowe obchody uzupełni wieczorny koncert Janusza Radka w Teatrze Powszechnym im. Jana Kochanowskiego w Radomiu.

26 października 1981 roku w murach Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu zapanowała atmosfera napięcia i determinacji. Tego dnia studenci i pracownicy uczelni rozpoczęli strajk okupacyjny, który przejdzie do historii jako najdłuższy protest w dziejach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – trwał aż 49 dni.

W czasie, gdy cała Polska żyła nadzieją rodzącą się „Solidarności”, a władza coraz bardziej traciła cierpliwość wobec społecznych żądań, młodzi ludzie z Radomia postanowili powiedzieć: dość. Ich głównym postulatem było ustąpienie ze stanowiska rektora – prof. dr. hab. Michała Hebdy – oskarżanego o autorytarne zarządzanie uczelnią, nadużycia władzy i tłumienie demokratycznych inicjatyw wśród pracowników oraz studentów.

Na czele protestu stanął komitet strajkowy w składzie:

- Janusz Walasek – przewodniczący,
- Witold Zamkowski – zastępca przewodniczącego,
- Elżbieta Zahorska, Jacek Mężyk i Witold Smyk.

Wiść o strajku błyskawicznie rozniosła się po całej Polsce. W kolejnych dniach do Radomia płynęły listy poparcia, transporty z żywnością i słowa solidarności. Wkrótce ponad 50 uczelni wyższych w całym kraju przyłączyło się do akcji wsparcia.

W chłodnych salach i korytarzach radomskiej uczelni rozbrzmiewały pieśni, modlitwy i gorące dyskusje o wolności. Strajk trwał niemal do samego progu stanu wojennego, stając się jednym z ostatnich symboli tamtej wyjątkowej, burzliwej jesieni 1981 roku – czasu nadziei, odwagi i obywatelskiego przebudzenia.

Polecamy:

- [Wspomnienia Jacka Mężyka](#)
 - [Wspomnienia Włodzimierza Dobrowolskiego](#)
- [Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Radom

Radom

Uroczystości